

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/75/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1510211109
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1510211109.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členov senátu Mgr. Adely Unčovskej a JUDr. Mariany Harvancovej, v právnej veci žalobkyne: Z. Č., H.. XX.XX.XXXX, bytom Na S.P. XX/XX, D., zastúpenej advokátkou JUDr. Dagmar Šamudovskou, so sídlom Kynceľová 18, Banská Bystrica proti žalovanému: AUTOCENTRUM AAA AUTO, a.s., IČO: 47 918 101, so sídlom Panónska cesta 39, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Mariánom Balážom, so sídlom Tešedíkova 59, Bratislava, o zaplatenie 502 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 9.11.2017, č.k. 12C/81/2010-339, jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

Žalovanému sa proti žalobkyni priznáva nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie zamietol žalobu a žalobkyni priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 32 %.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 457 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej „Občiansky zákonník,“) a vecne tým, že predmetom daného konania je v nadväznosti na rozsudok Okresného súdu Bratislava V, č. k. 12C/81/2010-224 zo dňa 22.10.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č.k. 3Co/25/2014-269 zo dňa 16.12.2015, nárok na zaplatenie zvyšnej sumy 502 eur s príslušenstvom, predstavujúcej bezdôvodné obohatenie vzniknuté na strane žalovaného. V rozhodnutí konštatoval, že ak ide o bezdôvodné obohatenie v dôsledku neplatného právneho úkonu alebo v dôsledku zrušenia (odstúpenia alebo inej následnej právnej skutočnosti) pôvodne platne uzavretej zmluvy, vtedy, ak už došlo k vzájomnému plneniu, vrátenie plnenia je podmienené vzájomným vrátením plnenia druhej strany alebo aspoň pripravenosťou plniť, a to v okamihu vrátenia plnenia druhou stranou. Táto synalagmatická povinnosť vyplýva zo znenia § 457 Občianskeho zákonníka, ukladajúca povinnosť každému z účastníkov vrátiť druhému účastníkovi všetko, čo podľa zmluvy dostal. Ide o dôsledok aplikácie zásady, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného. Nie je pritom rozhodujúce z akého dôvodu je zmluva neplatná alebo bola zrušená. Pre povinnosť vrátiť bezdôvodné obohatenie je rozhodujúce iba to, či k takémuto obohateniu došlo.

3. V konaní mal súd prvej inštancie za preukázané (čo napokon ani jedna zo strán nerozporevala), že medzi stranami sporu došlo uzavretím kúpnej zmluvy ku vzniku právneho vzťahu, ktorý v dôsledku nesprávneho postupu žalovaného pri vybavovaní reklamácie zanikol odstúpením od zmluvy zo strany žalobkyne. Skutková podstata bezdôvodného obohatenia získaného plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, dopadá na tie prípady, keď v čase poskytnutia plnenia existoval právny dôvod plnenia, ktorý však následne, v dôsledku ďalšej právnej skutočnosti, stratil svoje právne účinky (odpadol). Tak je

tomu napr. v prípadoch platného odstúpenia od zmluvy. Okamihom odpadnutia právneho dôvodu sa poskytnuté plnenie stáva bezdôvodným obohatením. Odstúpenie od zmluvy, na základe ktorej sa plnilo, zakladá vznik záväzku, ktorého obsahom je povinnosť toho, kto sa obohatil, vydať to, o čo sa obohatil, a tomu korešpondujúce právo toho, na ktorého úkor k obohateniu došlo, požadovať vydanie predmetu bezdôvodného obohatenia. Predpokladom zodpovednosti za získané bezdôvodné obohatenie je objektívne vzniknutý stav obohatenia, ku ktorému došlo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva. V posudzovanom prípade mal preukázané, že na základe kúpnej zmluvy plnil jednak žalovaný (vydal žalobkyni motorové vozidlo) a plnila aj žalobkyňa - uhradila kúpnu cenu v celkovej výške 6 748 eur. V tejto sume boli okrem kúpnej ceny vozidla zahrnuté dva poplatky, tzv. manipulačný v sume 149 eur a poplatok za poistenie v sume 353 eur, v celkovej sume 502 eur, ktoré žalobkyňa preukázateľne zaplatila žalovanému. Nakoľko žalobkyňa predmetné motorové vozidlo žalovanému vrátila (resp. odmietla opätovne prevziať po neúspešnej reklamácií), okamihom odstúpenia od zmluvy vznikol žalobkyni voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia spočívajúci vo vrátení zaplatenej kúpnej ceny vozidla vrátane všetkých ďalších poplatkov, ktoré zaplatila žalovanému pri kúpe vozidla (tak je tomu aj v prípade poplatku za poistenie, ktorý žalobkyňa preukázateľne zaplatila žalovanému a nie spoločnosti poskytujúcej tento poistný produkt) tak, ako to vyplýva z faktúry vystavenej žalovaným v deň predaja vozidla. Súd prvej inštancie ďalej zohľadnil skutočnosť, že žalobkyňa vozidlo užívala odo dňa jeho prevzatia (1.10.2009) do dňa jeho vrátenia (resp. odstavenia u žalovaného v rámci reklamácie) dňa 4.11.2009, čo je viac ako 30 dní. Zdôraznil, že vrátenie plnenia jednej strany je podmienené vzájomným vrátením plnenia druhej strany, a je teda vzájomnou povinnosťou každého z účastníkov vrátiť druhému účastníkovi všetko, čo podľa zmluvy dostal (zásada, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného). V zmysle tejto synalagmatickej povinnosti túto dobu užívania zohľadnil nie ako amortizáciu vozidla (postupné znižovanie hodnoty majetku opotrebovaním alebo vekom), ktorej výšku v konaní ani jedna zo strán nenavrhol skúmať, ale užívanie vozidla žalobkyňou ohodnotil podľa sumy požičovného v danej (najnižšej) ekonomickej triede, kedy sa cena požičovného pohybuje od 15 do 20 eur/deň, čo za 30 dní užívania vozidla predstavuje sumu 450 až 600 eur, čo zodpovedá sume, ktorá zostala predmetom konania. Synalagmatický záväzok sporových strán týmto súd prvej inštancie považoval za vyrovnaný a žalobu ako nedôvodnú v tejto časti zamietol.

4. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“), pri rozhodovaní o náhrade trov konania posudzoval úspech strán v rámci celého konania (aj v už právoplatnej časti priznaného nároku) a určil, že žalobkyňa bola úspešná v časti 66 % a žalobca bol úspešný v časti 34 %. Žalobkyni tak prináleží po pomernom rozdelení náhrada trov konania v rozsahu 32 % uplatnených trov so súčasným deklarováním, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 1 C.s.p.), ktorý zároveň rozhodne aj o povinnosti neúspešnej strany sporu uhradiť súdny poplatok (§ 14 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov).

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa navrhujúc, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil, žalobe vyhovel a žalovaného zaviazal k náhrade trov konania. V odvolaní uviedla, že zotrváva na nároku na zaplatenie sumy 502 eur, a to s poukazom na čl.1,2, čl.4 bodu 4.5 Kúpnej zmluvy zo dňa 1.10.2009. Konštatovala, že na pojednávaní dňa 9.11.2017 predložil žalovaný k nahliadnutiu súdu a žalobkyne originál poistnej zmluvy a predajnej tabuľky, ku ktorým žalobkyňa uviedla, že ona poplatok uhradila žalovanému a nie poistnej spoločnosti a uplatňuje si vrátenie bezdôvodného obohatenia titulom zrušenej zmluvy, od ktorej odstúpila. Tiež poukázala na skutočnosť, že žalovaný dostatočným spôsobom nepreukázal zaplatenie sumy 353 eur poistnej spoločnosti titulom poistenia. Vo vzťahu k úvahe súdu prvej inštancie o synalagmatickej povinnosti, na základe ktorej je povinná zaplatiť žalovanému požičovné za dobu užívania motorového vozidla konštatovala, že žalovaný od nej nijakým spôsobom nikdy nepožadoval zaplatenie finančnej náhrady za dobu užívania vozidla, nijakým spôsobom počas konania si neuplatnil finančnú náhradu za dobu užívania motorového vozidla ani titulom požičovného a ani titulom nájomnej zmluvy, teda konkludentne jej ponechal motorové vozidlo na bezodplatné užívanie. Na základe uvedeného mala za to, že nie je povinná vydať žalovanému bezdôvodné obohatenie vo výške 502 eur, pretože sa na úkor žalovaného nijakým spôsobom neobohatila. Pokiaľ žalovaný od nej nežiadal finančnú náhradu za dobu užívania motorového vozidla, jednalo sa o výpožičku vecí počas určitého obdobia bezodplatne. Pretože žalovaný si počas celého obdobia od nej neuplatňoval vydanie bezdôvodného obohatenia uviedla, že z opatrnosti vznáša námietku premlčania.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

7. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je podané dôvodne. Súd prvej inštancie vo vzťahu k zostávajúcemu predmetu konania riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 C.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti uplatnenej žaloby o zaplatenie 502 eur s príslušenstvom, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 C.s.p.) a na ich základe dospel k správny skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite a dostatočne odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.).

8. Odvolací súd ako prvoradá konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

9. V súvislosti s podaným opravným prostriedkom žalobkyne zdôrazňuje, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním (§ 379 a § 380 C.s.p.), podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahrňuje v sebe jednak kvalitatívnu ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané. Na základe uvedeného odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie len v rozsahu dôvodov odvolateľky uvedených v odvolaní.

10. S prihliadnutím na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav sa odvolací súd v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.) s odôvodnením rozsudku prvoinštančného súdu, v ktorom dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o zostávajúcom predmete konania (o zaplatenie sumy 502 eur s príslušenstvom) podstatný význam, pričom sa v rozhodnutí vysporiadal s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (§ 387 ods.2,3 C.s.p.). V odôvodnení rozhodnutia sa preto obmedzuje iba na skonštatovanie správnosti rozhodnutia, na zdôraznenie jeho správnosti a v záujme vysporiadania sa s odvolacími námietkami žalobkyne dodáva nasledovné.

11. Predmetom daného konania zostal v nadväznosti na rozsudok Okresného súdu Bratislava V, č. k. 12C/81/2010-224 zo dňa 22.10.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č.k. 3Co/25/2014-269 zo dňa 16.12.2015, nárok na zaplatenie zvyšnej sumy 502 eur s príslušenstvom, ktorý súd prvej inštancie právne kvalifikoval ako bezdôvodné obohatenie vzniknuté na strane žalovaného. Odvolacími dôvodmi žalobkyne nebola napadnutá správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie o tom, že v prejednávanej veci mal preukázané, že na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 1.10.2009 plnil jednak žalovaný (vydal žalobkyni motorové vozidlo) a plnila aj žalobkyňa (kúpnu cenu v celkovej výške 6 748 eur, v ktorej sume bol zahrnutý aj sporný manipulačný poplatok v sume 149 eur a sporný poplatok za poistenie v sume 353 eur) a nakoľko žalobkyňa predmetné motorové vozidlo žalovanému vrátila (resp. odmietla opätovne prevziať po neúspešnej reklamacii), okamihom odstúpenia od zmluvy vznikol žalobkyni voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia spočívajúci vo vrátení zaplatenej kúpnej ceny vozidla, vrátane všetkých ďalších poplatkov, ktoré zaplatila žalovanému pri kúpe vozidla (t.zn. aj vrátane sumy 502 eur predstavujúcej manipulačný poplatok v sume 149 eur a poplatku za poistenie v sume 353 eur). S tvrdeniami žalobkyne uvedenými v odvolaní o tom, že na pojednávaní dňa 9.11.2017 predložil žalovaný k nahliadnutiu súdu a žalobkyne originál poistnej zmluvy a predajnej tabuľky, ku ktorým žalobkyňa uviedla, že ona poplatok uhradila žalovanému a nie poistnej spoločnosti a uplatňuje si vrátenie bezdôvodného obohatenia titulom zrušenej zmluvy, od ktorej odstúpila a poukázala na skutočnosť, že žalovaný dostatočným spôsobom nepreukázal zaplatenie sumy 353 eur poistnej spoločnosti titulom poistenia, sa potom odvolací súd nezaoberal, keďže tieto tvrdené skutkové okolnosti a ich právne posúdenie boli zhodné s úvahou prijatou konajúcim súdom.

12. Žalobkyňa v odvolaní ďalej namietla správnosť nadväzujúcej právnej úvahy súdu prvej inštancie, ktorý následne prihliadajúc na ust. § 457 Občianskeho zákonníka, zohľadňoval aj synalagmatický

povinnosť na strane žalobkyne a po zohľadnení doby užívania motorového vozidla žalobkyňou (od 1.10.2009 do 4.11.2009) dospel k záveru o vzájomnej povinnosti žalobkyne ohodnotenej podľa sumy požičovného v danej (najnižšej) ekonomickej triede zodpovedajúcej sume, tvoriacej predmet konania. Vo vzťahu k tejto úvahe v odvolaní namietla, že žalovaný od nej nijakým spôsobom nikdy nepožadoval zaplatenie finančnej náhrady za dobu užívania vozidla, nijakým spôsobom si počas konania neuplatnil finančnú náhradu za dobu užívania motorového vozidla ani titulom požičovného a ani titulom nájomnej zmluvy, žalovaný si počas celého obdobia od nej neuplatňoval vydanie bezdôvodného obohatenia, a teda jej konkludentne ponechal motorové vozidlo na bezodplatné užívanie. Odvolací súd zdôrazňuje, že citované ustanovenie vyjadruje jeden zo základných dôsledkov bezdôvodného obohatenia, a to reštitučnú povinnosť účastníkov, t.j. vrátiť si navzájom poskytnuté plnenia v prípadoch, kedy je právny vzťah z bezdôvodného obohatenia spojený s neplatnou, alebo zrušenou zmluvou. Ustanovenie § 457 Občianskeho zákonníka má reštitučný charakter (obnovenie predchádzajúceho stavu), ide o vzájomne podmienené plnenia, kedy zo zákona vzniká synalagmatický záväzok, v ktorom je povinnosť oboch strán na plnenie viazaná vzájomne na seba, ktorú je súd (bez návrhu zo strany účastníkov konania) zo zákona povinný v režime ust. § 457 Občianskeho zákonníka preskúmať a zohľadňovať. Je treba zdôrazniť aj to, že v prípade neplatnej alebo zrušenej kúpnej zmluvy, sa môže účastník úspešne domáhať svojho plnenia len za predpokladu, že je ochotný vrátiť druhej strane to, čo sám prijal ako plnenie zo zmluvy. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje právnu bezzákladnosť námietok žalobkyne o tom, že žalovaný od nej nijakým spôsobom nikdy nepožadoval zaplatenie finančnej náhrady za dobu užívania vozidla, nijakým spôsobom si počas konania neuplatnil finančnú náhradu za dobu užívania motorového vozidla ani titulom požičovného a ani titulom nájomnej zmluvy, žalovaný si počas celého obdobia od nej neuplatňoval vydanie bezdôvodného obohatenia, a teda jej konkludentne ponechal motorové vozidlo na bezodplatné užívanie. Pokiaľ za daného stavu súd prvej inštancie pri rozhodovaní o zostávajúcom predmete konania zohľadňoval synalagmatickú povinnosť na strane žalobkyne a po zohľadnení doby užívania motorového vozidla žalobkyňou (od 1.10.2009 do 4.11.2009) dospel k záveru o vzájomnej povinnosti žalobkyne, ohodnotenej podľa sumy požičovného v danej (najnižšej) ekonomickej triede zodpovedajúcej sume, tvoriacej predmet konania (ktorej výška a spôsob jej určenie nebola v odvolaní namietaná), jeho úvaha je vecne a právne správna.

13. Na žalobkyňou v odvolaní všeobecne a stručne formulovanú „z opatrnosti vznesenú námietku premičania,, odvolací súd neprihliadal, a to s poukazom na ust. § 152, § 154, § 366, § 470 C.s.p., keďže žalobkyňa v odvolaní netvrdila a ani nepreukázala prípustnosť takejto odvolacej argumentácie uplatnenej až v odvolacom konaní.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie (vrátane závislého výroku o trovách konania nenapadnutého odvolacími dôvodmi), podľa § 387 ods. 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

15. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. a v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému priznal proti žalobkyňi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).